

Sygn. akt IV CSK 477/12

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Maria Szulc

w sprawie z wniosku Gminy S.

przy uczestnictwie W. S., F. S., I. D.

i W. D.

o rozgraniczenie nieruchomości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 marca 2013 r.,

skargi kasacyjnej uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 26 kwietnia 2012 r.,

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 7 grudnia 2012 r. rozgraniczył działkę oznaczoną nr 398, położoną w W., stanowiącą własność uczestników postępowania I. i W. małżonków D., z działką oznaczoną nr 436, stanowiącą własność wnioskodawczynie, według linii łączącej punkty S5-S2 na mapie z dnia 20 lipca 2008 r. sporządzonej przez biegłego geodetę W. K. oraz działkę nr 20/2, stanowiącej własność uczestników W. i F. małżonków S. z działką nr 220, stanowiącą własność wnioskodawczynie, według linii łączącej - na opisanej wyżej mapie - punkty S2-S3.

Sąd Okręgowy w Ł., na skutek apelacji wnioskodawczynie, postanowieniem zaskarżonym skargą kasacyjną zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w ten sposób, że rozgraniczył działkę nr 398 z działką nr 436 wzdłuż linii koloru czarnego, łączącej punkty 002, 003, 836, 011, 830 i 005 na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę W. K. oraz działkę nr 20/2 z działką nr 220 według linii oznaczonej na tej mapie kolorem czarnym, łączącej punkty 005-004.

Sąd Okręgowy ustalił, że działki oznaczone numerami 436 i 220, stanowiące drogę gminną, zostały wydzielone w 1927 r. w toku postępowania scaleniowego na cele użyteczności publicznej i stały się mieniem gromadzkim w rozumieniu art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego. Decyzją z dnia 16 grudnia 2005 r. Nr GN 7228;7/05 Starosta W. uznał działkę nr 436 za mienie gminne na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych. Wojewoda P. decyzją z dnia 10 kwietnia 2006 r. stwierdził, że działka nr 436 stała się własnością Gminy S. Decyzją z dnia 1 sierpnia 1992 r. Nr 7228-14/92 Kierownik Urzędu Rejonowego w W. uznał za mienie gminne z dniem 29 czerwca 1963 r. działkę nr 220. Wojewoda Ł. decyzją z dnia 14 grudnia 1992 r. stwierdził, że własność tej działki nabyła z mocy prawa Gmina S. Wymienione decyzje są prawomocne i wiążą sąd w postępowaniu rozgraniczeniowym.

Sąd Okręgowy wskazał, że uczestnicy postępowania mogliby - w związku z uchyleniem art. 177 k.c. - od dnia 1 października 1990 r. zasiadywać części działek nr 436 i 220, przylegające do działek nr 398 i 20/2, jednak nabycie

własności przygranicznych pasów gruntów w drodze zasiedzenia uniemożliwiło wejście w życie w dniu 1 stycznia 1999 r. ustawy nowelizującej ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. W myśl art. 2a tej regulacji, drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa, natomiast drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne stanowią własność właściwego samorządu województwa, powiatu lub gminy. Niezależnie od tego, bieg zasiedzenia przygranicznego pasa gruntu na styku działek nr 20/2 i 220 nie mógł rozpocząć się z uwagi na treść rozstrzygnięcia w sprawie I C 67/06, w którym Sąd Okręgowy w Ł., uwzględniając apelację Gminy S., przywrócił na jej rzecz posiadanie spornej części gruntu, po której przebiegała droga.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach określonych w art. 398³ § 1 k.p.c., uczestnicy postępowania zarzucili Sądowi Okręgowemu naruszenie:

- art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez nieomówienie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia podstawy prawnej przyjęcia, że nieruchomości gminne stanowiące przedmiot rozgraniczenia stanowią drogi publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
- art. 365 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 153 k.c. przez uznanie, że Sąd był związany prawomocnym wyrokiem w sprawie o naruszenie posiadania (I C 67/06) oraz ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę tego rozstrzygnięcia;
- art. 384 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przez uznanie, że w sprawie o rozgraniczenie obowiązuje zakaz *reformationis in peius*;
- art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych przez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że działki nr 436 i 220 stanowią drogi publiczne;
- art. 153 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że niepodważalnym wyznacznikiem stanu prawnego nieruchomości są decyzje wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych oraz na podstawie ustawy z dnia

10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym oraz ustawę o pracownikach samorządowych.

Powołując się na tak ujęte podstawy kasacyjne, uczestnicy wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i oddalenie apelacji wnioskodawczyni, ewentualnie o uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów poniesionych w ramach podstawy kasacyjnej naruszenia przepisów postępowania, należy stwierdzić, że nie znajdują one dostatecznego usprawiedliwienia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, zgodnie z którym naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może stanowić usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera takie braki, które uniemożliwiają przeprowadzenie kontroli kasacyjnej (zob. m.in. wyroki: z dnia 9 czerwca 2009 r., II CSK 49/09, niepubl.; z dnia 10 lipca 2009 r., II CSK 65/09, niepubl.; z dnia 4 marca 2010 r., I CSK 439/09, niepubl.). Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia nie jest dotknięte takimi wadami, gdyż - wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżącego - zawiera wyraźnie wskazanie przesłanek, które zaważyły na jego treści, w tym podstawy prawnej kwestionowanego rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy wskazał wszakże, że uwzględnieniu stanowiska uczestników postępowania, domagających się rozgraniczenia według stanu prawnego wynikającego z zasiedzenia przez nich pasa gruntu w obrębie działek nr 436 i 220, graniczącego z działkami nr 398 i 20/2, sprzeciwia się treść art. 2a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (dalej: „u.d.p.”), dodanego z dniem 1 stycznia 1999 r. przez art. 52 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą ustrojową państwa (Dz.U. Nr 106 poz. 668). Jakkolwiek uznając, że wymienione działki stanowią drogę gminną istotnie nie powołał przepisu stanowiącego podstawę tego wniosku, to jednak uchybienie to nie wyklucza możliwości zweryfikowania jego trafności.

Podniesiony przez skarżących zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie stanowi jednak właściwej płaszczyzny do przeprowadzenia takiej oceny. Podstawę zakwalifikowania określonej drogi publicznej do kategorii dróg gminnych stanowią właściwe przepisy powołanej wyżej ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Wbrew odmiennemu zapatrywaniu skarżących, Sąd Okręgowy wcale nie przyjął, że wiążą go ustalenia stanowiące podstawę wyroku wydanego w sprawie I C67/06 o naruszenie posiadania, lecz uznał jedynie, że dowody zgromadzone w tamtym postępowaniu wskazują na to, że ustalone wtedy granice działek zajętych pod drogę gminną (nr 436 i 220) odpowiadają stanowi ewidencyjnemu przyjętemu za podstawę rozgraniczenia na etapie postępowania administracyjnego. Zarzut naruszenia art. 365 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 153 k.c. należy uznać za bezzasadny. Nie mógł on wywrzeć zamierzonego skutku przede wszystkim jednak z tej przyczyny, że zasadniczą przesłankę dokonania rozgraniczenia w sposób odbiegający od oczekiwań skarżących stanowiła przeszkoda przewidziana w art. 2a u.d.p.

Za całkowicie dowolny należy uznać zarzut naruszenia art. 384 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy nie wyraził zapatrywania, że w sprawie o rozgraniczenie obowiązuje zakaz *reformationis in peius*. Skarżący, podnosząc ten zarzut, nawet nie podjęli próby wykazania, na czym miałyby polegać rzekome uwzględnienie wymienionej zasady przy wydaniu zaskarżonego postanowienia.

Chybione okazały się również zarzuty podniesione w ramach podstawy kasacyjnej naruszenia prawa materialnego. Należy przypomnieć, że u podstaw zaskarżonego postanowienia legło stwierdzenie przez Sąd Okręgowy, że działki nr 436 i 220, będące własnością wnioskodawczyni, stanowią drogę gminną, co wyłącza możliwość nabycia ich w całości lub w części w drodze zasiedzenia przez uczestników postępowania z uwagi na treść art. 2a u.d.p. Skuteczne podważenie tej konkluzji, przesądzającej o uwzględnieniu apelacji, wymagało, czego nie dostrzegli skarżący, podniesienia zarzutu naruszenia art. 7 w związku z art. 1, 2 oraz art. 5 - 6a u.d.p., nie zaś obrazy art. 2a ust. 1 w związku z art. 4 pkt 1 u.d.p. oraz art. 153 k.c. Te ostatnie przepisy nie określają bowiem

przesłanek stanowiących podstawę zakwalifikowania określonej drogi publicznej jako drogi gminnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ orzekł, jak w sentencji.